د پالیسي پاڼو د خپروني لړۍ
د افغانستان په ښاري سیمو کې د بیوزلۍ لمنځه وړل

بیوزله کورنۍ چې هڅې کوي د افغانستان په ښارونو کې ژوند وکړي د هغو لپاره دی د خطر لوړه کچه راکمه شي

۱۳۸۶ د وری میاشت | د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره | ستیفن شوت او برنډي بویر

سریزه

د ګواښونو کچه چې بېوزله کورنۍ ورسره مخ دي، کولای شي په ګوته کړي چې آیا دوی کولا ی شي د یوه دوامدار معیشت د پانګې زمینه یا یې زیاتوالی د بېوزلي په له منځه وړلو کې منځته راوړي او که نه؟ ګواښونه په بېلا بېلو ډولو منځته راځي له روغتیایي او امنیتي ګواښونو څخه نیولې په اضطراري حالاتو کې د پیسو تر کمښت پورې ډېری خلک[1] په دې باور دي چې د دې ګواښونو له منځه وړل دا ایجابوي چې هغو موسسو او سازمانونو ته وفادار پاتې کېدل لازم ده کوم چې د معیشتونو په تامین یا هر ډول اوږدمهالو تخصیصونو فعالیتونه تر سره کوي، خو په داسې حکومت کې لکه د افغانستان چې په هغه کې سازمانونه او موسسې په عمده توګه د بهرني شتون لرونکي مخورو او ځواکمنانو ته د کړنو او فعالیتونو لرونکي یا نه لرونکي، څه تېرېږي؟

د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره د افغانستان په دریو ښارونو کې له اوږدو څېړنو تر لاسه شوي شواهد دې ټکې ته[2] ګوته نیسي چې د ښار ډېری محرومې کورنۍ په ورته وخت کې د لوړې درجې له ګواښونو سره مخ دي له دې مخې دغه کورنۍ د دې وړتیا نلري چې په دوامداره توګه خپلې شتمنۍ وساتي یا زیاتوالی پکې راولي او غالبا د ژوندي پاتې کېدو لپاره اړ دي چې خپلې دارایې ګانې ولګوي.

دغه پالیسي پاڼه ارزوي چې کورنۍ څرنګه د عمدتا ممکنو اغېزمنو ستراتېژیو چې عمدتا دوی د ګواښونو په کړیو کې ایشاروي ښکېل کېږي په ډېرو حالاتو کې کورنۍ تقریبا د هېڅ سازمان له خوا یې ملاتړ نه کېږي ځینې وختونه حتا خپلې موسسې چې د دوی د ملا تړ لپاره ګمارل شوي دي د دوی د پرمختګ خنډ ګرځي تر دې چې د دوی معیشت تامین کړي په دغه لاسوند کې د سیاست جوړونې لپاره وړاندیزونه د دغو مسئلو لپاره په ملي او سیمه ییزې کچې شوي دي.

ګواښونه او حل کوونکي ستراتېژۍ په ډول ډول شکلونو منځته راځي

د دې اولیزې نور لاسوندونه، د هغو بېلا بېلو ګواښونو تفصیل چې د افغانستان د ښآري بېوزله پرتو سیمو کورنیو ته شته روښانوي. دغه ګواښونه لاندې موردونه رانغاړي.

- د تصدۍ ناامني (ځمکه او کور) د کور د جوړولو لپاره د قانوني ځمکې نشتوالی پدې مانا ده چې ډېری ښاري اوسېدونکي په نا رسمي او د ځمکې او د خپلو کورونو په وړاندې د مالکیت د حق د نلرلو په برخو کې ژوند کوي او تل د ځمکې د بېرته سپارلو ګواښ دوی ته شته.
- د چوپړ د وړاندې کولو نه شتون او د زېربنا پراختیا د استوګنې په نارسمي سیمو کې ژوند کول غالبا پدې مانا ده چې کورنۍ له ښاري خدمتونو څخه لکه د بد رفت سیستم، اوبه او له روغتیا ساتنې څخه بې برخې دي دغه مسئله همدا شان ښوونځي او کلینیک ته د لاسرسي لپاره د یوه لوی واټن وهل دي. هغه چاپېریالونه چې روغتیا ساتنه پکې نشته د آسانتیاوو او خدمتونو د وړاندې کولو له نشتوالي سره یو ځای، د بې برخو خلګو ، محرومینو سلامت ته د لویو ګواښونو د جوړېدو لامل کېږي.
- اشباع کوونکي او د ښاري کار ناانډوله بازارونه د کار په موندلو کې پاتې والی کورنۍ د بنسټیزو لګښتونو او نورو ورځنیو اړتیاوو لپاره د پیسو د نشتوالي له ګواښ سره مخامخ کوي دغه مسئله کېدای شي کورنۍ اړ باسي چې له ټولنیزو اړیکو څخه پور اخیستلو ته، په ځانګړې توګه په کړکېچنو او اضطراري حالاتو کې تکیه وکړي.
- فصلي او ژمي پورې اړوند کواښونه د ریښتینو فزیکي ګواښونو له شتون څخه پرته چې له ناوړې هوا

[1] دغه اوږدمهاله څېړنې په ترځ کې د کابل، هرات او جلال آباد ښارونو کې ,, کورني مطالعه شوی او د لنډمهالو اکتشافي مطالعو په وسیله په مزار شریف او پلخمري کې بشپړ شوي دي د دغې څېړنې د تګلارې او موخو په باره کې د زیاتو معلوماتو د لاس ته راوړلو لپاره دبېل جي او ستېفن شوټ د ښاري معیشتونو ، کابل د دغه څېړنیزه اداری خپرون وګورۍ

[2] د دغو اسنادو په هکله د جزئیاتو د لاس ته راوړلو لپاره د افغانستان د څېړنې او ارزونې مرکز (AREU) وېبپاڼې ته مخه وکړئ www.areu.org.af

محتوا

ګواښونه او حل کوونکي ستراتیژی په ډول ډول شکلونو منځته راځي ۱
د حل کوونکې ستراتیژی لومړی بیلګه د سپما و راټولول او د شتمنیو پلورل ۲
د حل کوونکې ستراتېژۍ دویمه بیلګه د عوایدو ډولونه ۳
حل کوونکي مکانیزمونه چې ټولنیز او کورنۍ اړیکې ګواښوي ۳
وړاندیزونه ۴

د لیکوالانو په هکله

ستېیفن شوت د دغه څېړنیزه اداری د ښاری معیشتونو پروژه له ۲۰۰۴ څخه تر ۲۰۰۶ پوری اداره کوله اوس مهال، نوموړی د ځمکو د پالیسی او اداری سمون د یوی پروژی د ډلی مشری په غاړه لری، دغه پروژه د بین المللی پرمختګ لپاره د برتانیې سازمان، آسیایې انکشافی بانک او د کرنی او اوبه لګونی وزات په ګډه مخکی ځی او برنډی بویر په دغه اداه کې د ښاری معیشتونو، جنسیت، سیاسی اقتصاد او حکومت داری مسایلو په اړه خپرونی د ۲۰۰۶ کال تر منځ پوری اداره کولی په نږدی تیر وخت کې نوموړې په اړونده مسایلو کې زیاتو امریکایې سازمانونو سره د مشاوری په توګه کار وکړ

ځنځه د هغو کسانو لپاره چې د تېټو معیارونو په کورونو کې ژوند کوي راپورته کېږي،(د کار موندل کېدای شي له فصلونو سره سم ډېر ګران یا آسانه شي، نوسان کند   او د دې لامل شي چې ځینې کورنۍ د ژمي میاشتې له هېڅ ډول عوایدو ځخه پرته تېرې کړي).

- **لېوالتیا/د ژوندانه پېښې**: ولور او د داسې پېښو د پیسو د تامینولو اړتیا لکه واده، د جنازې خاوروته سپارل او د عظیم الشان قرآن د ختم مراسم، غالبا کورنۍ اړباسي چې خپلې بسمنه شوې پیسې ولګوي او ډېر لوی لوی پورونه پر خپلو ځانونو ومني.

پداسې حال کې چې په دې سطحه کې ځینې واړه ګواښونه رامنځته کېږي باید یادونه وشي چې په لوړه کچه کې داسې جوړښتونه او کړنلارې هم شته او دایې په ګوته کړې چې دا جوړښتونه او کړنلارې د داسې ګواښونو په منځته راوړلو کې لکه نابرابري، طبقاتي اړیکې، استثمار، نامسئوله دولتي چارواکي او ټولنې ځخه د غړیتوب ټولنیز محرومیت.[۲] کې ګډون لري له دې مخې د دغو ګواښونو د مخنیوي په منظور یا د هغوی د اغېزو راټیټول، دغه لویې مسئلې باید وړاندې شي په ټولیزه توګه، کورنې د ګواښونو د ټیټولو په منظور یا یې د اغېزو د ټیټولو په منظور دوه ډوله ستراتیژۍ په کار وړي.

- **وقایوي یا راټلونکې جوړونکې ستراتېژۍ** په پام کې لري چې په یوې منونکې توګه د امنیت د تامین له پلې شوې کچې ځخه د ګواښونو په وړاندې ساتنه وکړي دغه ډول ستراتېژۍ غالبا د مادي پانګو د جوړول شکل لکه د استوګنې یا انساني پانګې (د تحصیلي لوړې کچې یا د نوو مهارتونو جوړول) یا په تولیدي دارایې ګانو کې پانګه اچونه لکه مالداري، دوکان، کراچۍ خپل ځان ته نیسي لکه ځرنګه چې اوس ورته اشاره کوو، د کورنیو عوایدو د سرچینو پراختیا موندل کېدای شي هم یو وقایوي او هم یو منونکې (کنش پذیر عمل وي تلپاتې، دایمي) کار د وقایوي ستراتېژیو د اجرا شونتیا ته ښه والی ورکوي په ټولیزه توګه د بریالیو وقایوي ستراتېژیو اجرا د پانګو د وزارت ړومبۍ پراختیا ته اړتیا لري.

- **حل کوونکې (ګره ګشا) ستراتېژۍ** او منونکې ګامونه هغو سختو روحې ګذارونو او پېښو ته د یوه غبرګون په نامه چې معمولا د شتو پانګو د وزارت انصراف ته ختمېږي (یا دا چې د هغوی په کموالي ختمېږي)، د مثال په توګه له ښوونځیو ځخه د ماشومانو ایستل او په کارونو باندې د هغوی ګمارل، د کورنیو د غړو لېږل د خوراکي توکو د لګښت د سپما لپاره، د ارزانه خوراکي توکو د محصولاتو مصرف یا د تکفل لاندې غړو کمولی تر مطالعې لاندې ډېری کورنۍ په حل کوونکې (ګره ګشا).

په وروستۍ برخه کې، څو مثالونه د عمدتا منونکو حل کوونکې (ګره ګشا) ستراتېژیو په باره کې چې تر ټولو په مروجه توګه په څېړنیزه بیلګه کې لیدل شوي دي وړاندې شوي دي.

د حل کوونکې ستراتیژۍ لومړۍ بیلګه: د سپماوو راټولول او د شتمنیو پلورل

تر مطالعې لاندې ډېری کورنۍ د پیسو د کمښت په وختونو کې یې یو ځه پیسې پاسره کړې دي په ځای یې هره سپما چې دوی کړې ده غالبا یې د مادي مالکیت شکل ځان ته غوره کړئ دئ د ګرانو ځیزونو مالکیت کولای شي د ملاحظې وړ دارایې پر ځای له خطر ځخه د ساتنې لپاره وکارول شي په حقیقت کې له ډېری هغو کورنیو سره چې مرکې ورسره شوي دي له مادي شتو ځخه لکه ګاڼې، ځاروي یا په ځینو سیمو کې چې استوګنځایونه لري ترځو وکولای شي په هغو وختونو کې چې عوايد یا اضطراري پیسې کمښت مومي پر ستونزو برلاسي شي لکه ځرنګه چې په لومړي شکل کې ګورئ د مادي دارایو د پلورلو د کچې غوځ اکثریت د بنسټیزو لګښتي اړتیاوو د رفع کولو په منظور کېږي او په دې توګه د ډېریو کورنیو د عوایدو او د کار کموالی، د خپل ورځني ژوندانه د لګښتونو په تامین کې جوته کېږي د درملیزو بسمنو ورکړه، د پورونو ورکړه او له نورو اضطراري حالاتو سره مقابله د مادي دارایو د پلورولو لپاره له نورو عمومي لاملونو ځخه دي د دارایو د پلورلو ځینې نور لاملونه (په ځانګړې توګه په لړه بیه) د جغرافیایي موقعیت (په اساس توپیرکوي او د تودولو د هزینو (په کابل کې)، د مراسمو د هزینې ورکړه، په جلال آباد او هرات کې) او په دارایو کې پانګه اچونه لکه کورنې او کاري خر، کراچۍ کې شاملېږي.

تر مطالعې لاندې کورنیو د ګرانبیو ځیزونو ارزښت ډېر لږ ده په کابل کې د کورنیو د متوسط دارایو (شتو) ارزښت (له کور او ځمکو ځخه پرته) **۵،۱۷۵** افغانۍ (د ۱۰۳ امریکایې ډالرو په ارزښت) ده، پداسې حال کې دغه رقم په جلال

لومړی شکل: د دلایلو پر بنسټ د مادی شتمنیو خرڅول

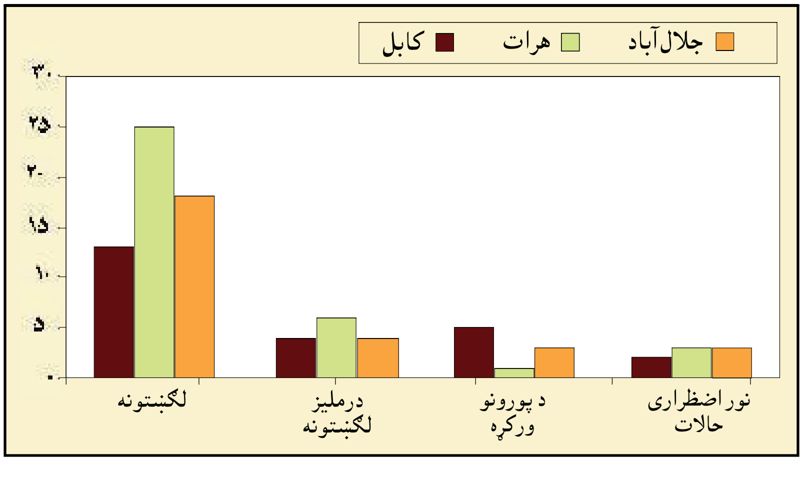

[۲] وردګ جي ۲۰۰۳ مصئونو پاتې کېدل: بېړنۍ پاتې کېدل، د ناوړه معاملې Faustian Bargain تر پولې پراخېدا ۴۵۲

دويم شکل : د هغو کورنيو فيصدي چې له ۴۰۰۰ افغانيو څخه د لږ ارزښت شتمنی لري

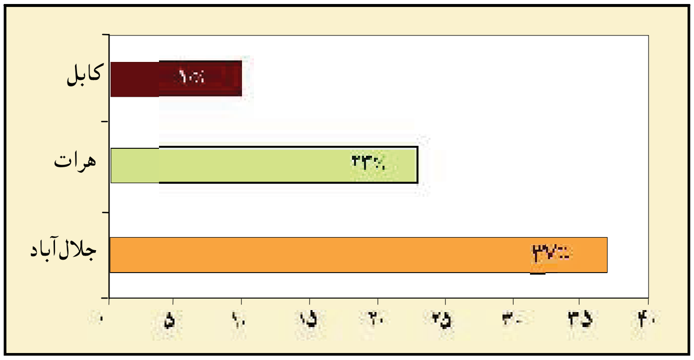

دريم شکل : د هغو کورنيو فيصدي چې يوازې د عايد په يوه منبع ډاډه دي

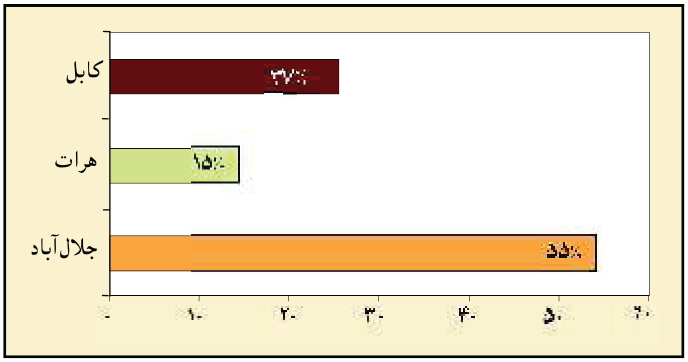

آباد او کې هرات په ترتيب ۲۸۰.۴ افغانۍ، معادل په ۸۵ امريکايي ډالرو او ۲.۹۰۵، معادل په ۸۵ امريکايي ډالرو دي لکه څرنګه چې په دويم شکل کې ښودل شوي دي د پام وړ يو شمېر کورنۍ که چېرې ګران بيه څيزونه په اختيار کې لري، د هغوی د دارايي ارزښت له ۴۰۰۰ افغانيو څخه لږ ده دغه کورنۍ له کومه ځايه چې دغه کورنۍ ډېر نشي کولای له بهرنيو ګواښونو سره د مقابلې په منظور د خپلو دارايانو په پلورلو تکيه وکړي د ټولنې د نورو قشرونو په پرتله له زيان منونکو حالاتو سره مخ کېږي.

همدا شان، د هغو فصلونو په اوږدو کې چې ګڼه ګونه په کې زياته وي د پولي زېرمو راټول، په دوبي کې کله چې لنډمهال کار ته لاسرسي، د نورو فصلونو په پرتله آسانه وي او د سوند د لګښت په کچه کې د پام وړ کمښت په دليل، ډېر عوايد او پيسې له آزاد کار څخه ترلاسه کېږي، د پام وړ په کچې ندي شوي او دغه پيسې د کورنيو د تامين لپاره په ژمي کې پوره ندي په حقيقت کې، اصلا د موده لرونکو زېرمو کچه ډېره لږه ده، ځکه چې هر چېرې چې يو څه پيسې تر لاسه کېږي، بايد په پورونو کې ورکړل شوې وای او د لګښتونو کچه هم د حاضرو عوايدو د تامين په منظور بايد زيات شړي وای.

د حل کوونکې ستراتېژۍ دويمه بېلګه: د عوايدو ډولونه

معيشتونو ته ډولونه ورکول له ډېره وخته را پدېخوا د يوې عمده ستراتېژۍ په نامه د ګواښونو د ترلاندې کېدو د کچې د کمښت لپاره منل شوي دي له دې سره سره پدغې څېړنيزې طرحې کې نه داسې کورنيو کچه شته چې بريالي شوي وي چې د خپلو عوايدو سرچينو ته په متناسبه کچه ډولونه (تنوع) ورکړي او نه داسې لاسوند شته چې وښيي چې د لږو عوايدو لرونکي فعاليتونه د دوامدار معيشت په تامين بدل شوي دي.

په څېړنيزې نمونې کې د هستوي کورنيو لوړه کچه پدې مانا ده چې عوايدو ته د ډول (تنوع) ورکولو ته د پام وړ هڅه ده چې کار کولو ته د ماشومانو د لېږلو په شکل تر سره کېږي له دې سره سره له دغې کاري سرچينې څخه راپورته شوي آني ګټې کېدای شي چې د ماشومانو د زده کړې په بيه لاس ته راشي او په دې توګه د سيالۍ غوښتونکو مهارتونو د جوړولو اړونده فرصتونه د بهتره کارو بار په جوړولو کې محدود کړي دغه کار د داسې توازونو ښکارندوی دی چې غالبا د ښار محروم قشر د امنيت د جوړولو او هوساينې په موندلو کې يې مخ ته پراته دي ښايي دا کورنۍ له داسې ستراتېژۍ ګانو سره مخ شي چې بېرګنده ګټې ولری خو د لږ څه اوږدمهال تامين په بيه تمام شي.

ځيني کورنۍ د خپلو عوايدو د کچې د لوړولو لپاره له دې سره سره چې خپل ماشومان کار ته لېږي د ښځو په مزدورۍ هم تکيه کوي ډېری کاري فرصتونه کورني دي او له دې مخې د بېوزلې د حالاتو په کمولو کې يې لږه اغېزه لرلې ده په کاري ځواک کې د ښځو د ګډون کچه د جغرافيايي موقعيت پر بنسټ کوي هرات ښار کې د نورو ښارونو په پرتله زياتره ښځې په کار بوختې دی او جلال آباد پدې برخه کې تر ټولو ټيټه کچه لري.

لکه څرنګه چې دريم شکل کې يې ګورئ، په حقيقت کې د جلال آباد کورنۍ د عوايدو د سرچينو تر ټولو لږ ډولونه لري او دا د دې لامل کېږي چې دغه کورنۍ تر ټولو څخه زيات زيان منونکي وي او دوی به ونشي کړای چې له خطرونو سره مقابله وکړي د ښځو او د ماشومانو ګډون هم په ډېرو مثالونو کې ښيي چې څرنګه د دوی کاري ځواک پېښنو ته په ځواب ورکولو کې زياتره د يوې وقايوي ستراتېژۍ په نامه کارول کېږي مياشت په مياشت تغيير مومي.

له ښار څخه ښار ته کډوالۍ د ګاونډيتوب په اړيکو بآندې تکيه کول، د کورنيو ويش يا يو په بل کې ګډول او د ولور د اخيستو لپاره د نجلۍ ژر په مېړه ورکول له داسې ستراتېژيو څخه دي چې مطالعه شوې کورنۍ خپلو عوايدو ته د تنوع ورکولو په منظور يا د عوايدو ستونزې ته د حل لاره موندلو لپاره کارولي دي له دغو مواردو څخه يوه يې هم کورنيو ته د پام وړ پايلې ندي لرلي دي او لکه څرنګه چې لاندې مو پرې بحث کړئ دئ غالبا پور او زياتې شخړې په کورونو کې منځ ته راځي.

حل کوونکي مکانيزمونه چې ټولنيز او کورنۍ اړيکې ګواښوي

حل کوونکي ستراتېژۍ چې په عام ډول د بېوزلو ښاري کورنيو له خوا په لاره اچول کېږي ښايي ځيني وختونه بدې پايلې ولري هغې ځانګړې پايلې ته چې کېدای شي ورته اشاره وشي د مادي دارايو کمول دي چې کورنۍ د راتلونکو ګواښونو په نسبت زيان منونکي پرېږدي کورني د دارايو د کمښت په وخت کې له پور اخيستلو څخه بله لاره نه لري د کورنۍ په نمونه کې د مثال په توګه، ۷۱٪ خلګو له کورنيو څخه او ۳۹٪ له ګاونډيو څخه پورونه اخيستي دي ټولنيزو اړيکو باندې سخت تکيه کول ښايي چې په کورني او ټولنيزو اړيکو کې د ګډوډيو د رامنځته کېدو لامل شي.

همدا شان هغه فشارونه چې د پرله پسې ضربو په وسيله د کورنيو پر عوايدو رامنځته کېږي په کورنيو پخپلمنځوي اړيکو کې د پام وړ ننګونه منځته راوړي د تر مطالعې لاندې کورنيو په منځ کې، څو څو ځله، له ګواښ سره د مقابلې د ستراتېژۍ د مخالفو غړو تر منځ د اخ او ډب راپورونه رارسېدلي دي د مثال په توګه، په يو شمېر کورنيو کې د ولور د اخيستلو لپاره د نجلۍ د په مېړه ورکولو په سر د ښځې او د مېړه تر منځ اخ او ډب پېښ شوی دی.

وړانديزونه

د ډېرو زيان منونكو ښاري كورنيو د دارايبو بېخ بنا دومره متنوع نده چې وكولاى شي په دوامداره توګه دوى له بېوزلي څخه وژغوري. ډېرى كورنۍ هغوى چې په ورځني مزدورۍ تكيه كوي يا هغوى چې د ګاونډيو په سرقلفي او ملا تړ تكيه كوي پوره سرچينې په واک كې نلري او د غه مسئله د دوى په حل كوونكو مكانيزمونو فشار راوړي په نتيجه كې دغه كورنۍ لېوال دي چې په لنډمهالو اقداماتو تكيه وكړي او د دې پرځاى چې وكولاى شي له لږې ناوړې اغېزې سره له بهرنيو تغييراتو څخه راووځي خپل ځانونه د هغه تر فشار لاندې مومي.

۱ د عوايدو كمښت ته په پام سره په منظور او په سپما كې يې پاتې والى. ژورى كاري ودې ته پراختيا وركړئ.

- د آزاد بازار اعلان كړاى شوې ستراتېژي په افغانستان كې بيا وكتل شي او له هغو مهمو صنعتونو څخه د ملاتړ په منظور ستراتېژى چې د كار د كچې له زياتېدو سره يو ځاى دي، په پام كې ونيسي.
- ډاډ تر لاسه كړئ چې د كاري فرصتونو كيفيت ته د جوړ شوو كارونو د كميت په كچې جوړ شوو كارونو ته اهميت وركړل شي كاري كيفيت ته پام اړول كولاى شي، پانګې اچونې ته د لومړيتوب وركولو له لارې په هغو صنعتونو كې چې په پورتنيو مهارتونو او وركړې ترسيم شوي دي، صورت نيسي.
- په ښاري كاري ځواک كې د ښځو ونډه اخيستل چې د ښځو د كار د ځاى د اختيارولو او د ښو شرايطو لرونكي دي او په كې د ښحو ونډې ته ارزښت وركول كېږي او په ښه توګه دغه ګډون جبران كېږي، آسانتياوې ورته برابرې كړئ چې د لاس مزدي كارونو د تر سره كولو لپاره ډېر وخت د ښځو په واک كې وركړئ.
- د ښاري بېوزلۍ د كمولو لپاره د ملي پروګرامونو طرح او اجرا كول د ښاري محرومينو د ژوند د كيفيت د ښه كولو لپاره پداسې كچې چې د دوى مسائلو واقعيت ته نږدې وي د افغانستان د ملي پراختيا د ستراتېژۍ بهير ته پام وكړئ دغه پروګرامونه بايد په ښاري بېوزلي كې د پرتو بې شمېرو ستونزو اړيكې په ګوته كړي او د هغه په وړاندې يوه منسجمه پاليسي او د كاري زمينو د رامنځته كولو په اړوند ، مهارت جوړول او د ښاري خدمتونو تامين او همدا شان د ښاري حكومت ښه والى لپاره لار واچوئ.

۲ د ګواښونو د كمولو په اړوند د ټولنيز حمايت پروګرامونه پراخ كړئ او د جهت د تغييرولو له امر څخه او د چاره موندلو او د حلولو په ظرفيت باندې له تكيه كولو ملاتړ وكړئ.

- له ډېرو زيان منونكو ډلو څخه (هغه كورني چې له فزيكي پلوه قوي نارينه كارګې نلري، هغه كورنۍ چې د معلولو غړو عوايدو ته تكيه كوي د ټولنيو ملاتړ ملي پروګرامونو ته وده وركړئ او د دوى پانګې تامين كړئ). هغو پروګرامونو ته چې د بې برخو د دارايي له تنوع سره مرسته كوي، پانګه واچوئ چې له دوى سره د بېوزلي له خلاصون څخه مرسته وكړئ.

اهدايي مرستې د بېوزلي د كمولو پروګرامونو ته چې له مادي ودې او د فني خدمتونو له تامين څخه وړاندې كېږي، ځانګړې كړئ چې اولنيزې نا امنۍ وننګوئ.

- د ظرفيت د جوړولو او سياسي اراده په ملي او ښاري كچه (دولتي او نادولتي) په لار واچوئ، چې د دوى وړتياوې د ټولنيز ملاتړ د مسئلو په ارتباط په ښاري برخه كې د اړتيا په اندازه زياته كړئ.

۳ لاندې ستراتېژۍ د هغو ګواښونو د كچې د كمولو په منظور چې په سيمه ييزه كچه كې ښاري كورنۍ ورسره مخ دي، وړاندې شوي دي.

د بستېيزو خدمتونو نړيوال پوښښ، اوبه (بد رفت او روغتيا ساتنه، برق، لارې) (سركونه تضمين كړئ.

- د هغو دولتي او نا دولتي نمايندګيو تر منځ اړيكې او هم غږې چې د خدمتونو په تامين كې ښكېل دي د زدكړو د وېش او د كارونو د توزيع په منظور ښه والى وركړئ.
- په ورته وخت كې ډاډ وركړئ چې د بېلا بېلو نمايندګيو فعاليت د ښارې سطحې په اړوند ، فني خلاقيتونه، د خدمتونو د وړاندې كولو د تګلارو د منځته راوړلو لپاره په لېږې پرتو سيمو كې رواج كړئ.
- د خدماتي كارونو د جوړولو شونتيا او د ښاري بېولو او سېدونكو شاملول (نر او ښځه) د كوچنيو كار جوړونكو په نامه په ګوته كړئ.

۴ د ښاري بې برخو كورنيو لپاره وده وركړل شوي وسيلې منځته راوړئ، چې مالي مناسبو خدمتونو ته لكه پس انداز او بانكي پورونه او د بيمې محصولاتو ته لاسرسي ومومي.

- مالي مناسبو خدمتونو ته لاسرسي ته وده وركړئ، او دغه كار ته د خنډونو د له منځه وړلو د پراختيا په وسيله د ښاري كورنيو تر منځ بشپړ كړئ د دغو كورنيو د هڅولو لپاره انګېزې د داسې كارونو د پيل او پراختيا لپاره چې د دوى د عوايدو كچه لوړه شي او په متځمهال كې د دوى د تكيه كولو كچه په پورونو باندې د ورځينو اړتياوو د تامين لپاره او اضطراري حالاتو كم كړئ.
- د بيمې هغه بېلګې چې د افغانستان په هكله د تنظيم وړ دي وارزوى، بې برخې كورنۍ كولاى شي په ټولنيزو ډلو كې له غړيتوب څخه چې د پېښو د هزينو د جبران ، ناڅاپه كورني كړكېچونه او نورې ټكان وركوونكې پېښې چې د بيمې حقوق تر لاسه كوي، ګټه واخلي.

AREU
Afghanistan Research and Evaluation Unit

د افغانستان د څېړنې او ارونې اداره
د ګل فروشى كوخه د(دوهمى كوڅى ګوښه)
نوى ښار، كابل
ټلفن ۵۴۸ ۲۰۸ ۷۹۹ (۰) ۹۳+
areu@areu.org.af
www.areu.org.af